

„A sínek tovább bírják”

A Levegő Munkacsoport tájékoztató kampánya

(Háttéranyag a sajtótájékoztatóhoz, 2006. január 18.)

Az árak mondjanak igazat! – ez a Levegő Munkacsoport újabb kampányának lényege. Jelenleg ugyanis az árak sok esetben nem tükrözik a valódi költségeket, ami hibás döntésekhez vezet minden szinten. Ha például a kamionnal történő fuvarozás árai jóval alacsonyabbak, mint a valódi költségei, akkor

- az egyszerű vásárló sokszor a messziről ide hozott – de nemegyszer mégis olcsóbb – termékeket vásárolja meg a hazai helyett,
- a vállalkozóknak kifizetődőbb össze-vissza szállítgatni ahelyett, hogy nagyjából helyben oldanák meg a termelési feladatokat (ld. a kiadványban a „Sonka járja be Európát” című részt!),
- az önkormányzatok sorra adják ki a telephely-engedélyeket a nagy kamionforgalommal járó létesítményekre,
- az állam pénzt és energiát nem kímélve építi a kamionforgalmat kiszolgáló gyorsforgalmi utakat, és elvonja a forrásokat a vasúttól.

A Levegő Munkacsoport a Budapesti Corvinus Egyetem közreműködésével, valamint az Európai Bizottság és a Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium támogatásával 2005-ben tanulmányt készített a közlekedés valódi költségeiről. Ebből kiderül, hogy **a nehéz tehergépkocsik üzemeltetői évente mintegy 1000 milliárd forint olyan költséget okoznak, amelyet nem ők fizetnek meg, hanem az egész társadalom.** Ezen költségek főbb összetevői a következők:

- A nehéz tehergépkocsik évente több mint 150 milliárd forint kárt okoznak az utakban.
- Ezen útkárok miatt több mint 600 milliárd forint kár keletkezik az egyéb járművekben.
- A kamionoknak szükséges infrastruktúra megépítéséhez is aránytalanul kis mértékben járulnak hozzá ezen járművek üzemeltetői.
- A kamionok üzemeltetői évente több mint 200 milliárd forint haszonra tesznek szert azért, hogy nem tartják be a hatályos jogszabályokat.
- További jelentős összegeket tesznek ki a környezeti és egészségi károk: a kamionok Magyarországon sok ezer ember életminőségét rontják.

A fent említett 1000 milliárd forint mindössze egyetlen évre vonatkozik. Ha összeadjuk azt a piaci elvekkal ellentétes versenyelőnyt, amire a kamionos fuvarozás az elmúlt években tett szert, akkor már 10 000 milliárd forint nagyságrendű összegnél tartunk. Ennek a folytatása súlyos gazdasági nehézségekhez vezet, aminek jeleit már most is tapasztalhatjuk.

A Levegő Munkacsoport azt javasolja, hogy a kamionok által okozott költségeket fokozatosan, de minél előbb terheljék a nehéz tehergépkocsikra a svájcihoz hasonló úthasználati díj formájában. (A díjat minden útvonalon kelljen fizetni, és az a megtett út hosszától, a jármű megengedett összsúlyától és szennyezőanyag-kibocsátásától függjön.) Szintén Svájc-hoz hasonlóan az így keletkező bevételeket a vasút rendbetételére kellene fordítani. Ez utóbbit az is indokolja, hogy az állam az elmúlt 20 évben **1700 milliárd forintot vont el a magyar vasúttól** a piaci elvekkal gyökeresen ellentétes módon. További indok, hogy egy tonna árut ugyanakkora távolságra tízszer akkora energiafogyasztással és levegőszennyezéssel, sokkal nagyobb zajterheléssel, valamint több százszor akkora baleseti kockázattal lehet elszállítani közúton, mint vasúton.

* * * * *

„A sínek tovább bírják” kampány az OAK Alapítvány támogatásával jött létre, amely 46 millió forintot adott erre a célra. A 2 éves folyamat első lépéseként figyelemfelkeltő reklámkampányba kezdtünk, hogy a társadalom felé kommunikáljuk a problémát és a megoldási lehetőségeket.

Ennek elemei:

- óriásplakátok
- televíziós szpot (MTV1 Napkelte, TV2, Duna Televízió, Spektrum Tv)
- internetes hirdetések (Origo, Index)
- újsághirdetések (HVG, Budapesti Piac)

A kampánynak két fontos célcsoportja van. A társadalom széles rétegei, akik maguk szenvedik el a kamionforgalom okozta károkat. A reklámkampány és a 6 oldalas szórólap főként nekik szól. A kampány további részében pedig a döntési helyzetben lévő politikusokat, valamint a közlekedési és gazdasági szakembereket kívánjuk megszólítani. A 36 oldalas, részletes, statisztikai és költségvetési adatokon alapuló tanulmányt elsősorban nekik szánjuk.

A kampánynak saját honlapja: www.levego.hu/kamionstop és saját „forródrót” levelezési címe van: kamionstop@levego.hu.

Az OAK Foundation (www.oakfnd.org) egy amerikai magánalapítvány, amely világszerte támogatja különböző nonprofit szervezetek környezetvédelmi és emberi jogi programjait. A támogatást az alapítvány európai központjától pályázat útján nyertük el.